

ԵՐԿՐԱԶԵՐՄՈՒԹՅՈՒՆ, գ Ե ո թ Ե ր մ ի-
 կ ա, գ Ե ո թ Ե ր մ ի ա ($< h ու ն$. $\gamma \eta$ —
 երկիր, $\theta \epsilon \rho \mu \acute{o} \varsigma$ — տաք, ջերմ), երկրա-
 ֆիզիկայի բաժին. ուսումնասիրում է
 Երկրի ընդերքի ջերմային վիճակն ու
 ջերմային պատմությունը: Հետազոտու-
 թյունները տարվում են արտավիժած լա-
 վաների, ջերմուկների, հորատանցքերում,
 հանքահորերում ու ծովի հատակում
 ապարների ջերմության անմիջական չա-
 փումների միջոցով, ինչպես նաև ընդեր-
 քում նյութի էլեկտրահաղորդականու-
 թյան, ապարների ջերմաֆիզիկական
 հատկությունների որոշմամբ: Երկրի ջեր-
 մային դաշտը պայմանավորված է ընդեր-
 քում արտազատվող և Արեգակից ստաց-
 վող էներգիայով: Երկրի մակերես հաս-
 նող արեգակնային էներգիան (10^{23}
էրգ/տարի) լրիվ մարում է 10—20 *մ* խո-
 րություններում (հ ա ս տ ա տ ու ն ջ Ե ր-
 մ ա ս տ ի ճ ա ն ի գ ո տ ի), ուր ջերմաս-
 տիճանի օրական տատանումներ չեն հայտ-
 նաբերված, իսկ տարեկաններն աննշան
 են: Հաստատուն ջերմաստիճանի գո-
 տուց դեպի խորք դիտվում է ջերմաստի-
 ճանի անընդհատ մեծացում: Հաշվված
 է, որ Երկրի ընդերքից ջերմության ար-
 տահոսքը կազմում է 10^{28} *էրգ/տարի*,
 որը 30 անգամ ավելի է 1970-ին աշխարհում

գործող բուր էլեկտրականների գու-
մարային հզորությունից: Ջերմության ար-
տահոսքի միջին արժեքը ամբողջ երկրի
համար $1,2—1,5$ մկկալ/սմ²·վրկ է, տատան-
վում է $0,6—2,4$ մկկալ/սմ²·վրկ-ի սահման-
ներում, հազվադեպ հասնելով 8 մկկալ/սմ²·
վրկ-ի: Ենթադրվում է, որ այդ ջերմության
հիմնական աղբյուրը երկրակեղևում ռա-
դիոակտիվ տարրերի տրոհման էներ-
գիան է: Երկրաջերմային ուսումնասիրու-
թյուններն ունեն տեսական և գործնական
(խոր հանքահորերի նախագծում, Ե-յան
տնտ. օգտագործում) կարևոր նշանակու-
թյուն: << տարածքում երկրաջերմա-
յին դաշտը հետազոտվում է 1960-ական
թթ.: Կենտրոնական մասում (մոտավո-
րապես Արագած—Գեղամա—Վարդենիսի
լեռնազանգվածների գծով) երկրաջեր-
մային արտահոսքը բավական բարձր է
(միջինը՝ $2,4$ մկկալ/սմ²·վրկ) և նվազում է
դեպի Արաքս և Բուռ գետերի հովիտները
(մինչև $1,2$ մկկալ/սմ²·վրկ):